

Desconstruir la catalanitat: el monestir de Sant Pere de Roda

Desconstruir la catalanitat: El monestir de Sant Pere de "Roda" ara dit "Rodes"

Aquest estiu de 2011 vaig publicar un escrit al meu Blog Vernacle sobre la cripta del Park Güell en el que denunciava la falsa interpretació que, al meu entendre, es fa del significat de la cripta.

Un cop publicat aquest escrit vaig anarme'n de vacances. Per una d'aquelles sincronies del Destí vaig anar a banyar-me a les platges rocoses del Port de la Selva a l'Empordà; lloc on, des de la platja es veia la majestuositat del monestir de Sant Pere de Rodas a dalt de la muntanya i a sobre d'ell la silueta del castell de sant Salvador. Abans es deia Sant Pere de Roda, ara li han posat en lloc de "Roda", "Rodes" i es diu, doncs, Sant Pere de Rodes. Em pregunto: per quin motiu li han canviat el nom? A quina roda es referia el nom? Tenia alguna a veure amb altres topònims com Roda de Ter o Roda Berà? Probablement sí, però molts dels topònims de les terres catalanes han estat adulterats en diverses ocasions i el seu sentit original s'ha perdut. Talment sembla com si algun poder fàctic hagués volgut esborrar alguna cosa significativa; o millor dit, algun coneixement que es vol mantenir ocult. Tot sovint, em trobo amb que, certes explicacions oficials, avalades per autoritats acadèmiques, no són de fiar perquè no tenen cap mena de sentit.

El cas és que per la tarda, vaig pensar que seria bo fer una visita a aquest monestir que jo he visitat en moltes ocasions al llarg de la meua vida, amb la intenció d'ensenyar-li a la meua filla i parlar-li de la seva importància arquitectònica i en la vida espiritual de la cultura catalana. Li vaig explicar les teories de Deulofeu que, jo comparteixo, el qual considera que l'art romànic va néixer a Catalunya i en concret a aquest indret. Ara fa anys - li vaig dir -jo vaig visitar aquest monestir i

vaig veure una imatge d'una verge com la Montserrat, que és una verge negra i té un simbolisme que ens ha estat amagat per determinats poders que no volen explicar-ho ; era una imatge feta de pedra i estava en el capitell d'una columna del claustre.

Tot fent la visita al monestir vaig comprovar que les columnes del claustre havien estat fetes de nou; es veien noves, però totes elles eren llises sense cap simbolisme.

On era aquella amb la verge romànica com la de Montserrat que jo havia vist en temps passats -vaig preguntar-me -?

Cripta de Nostra Senyora de la Cova del Monestir romànic de Sant Pere de Rodes.

Tot seguint l'itinerari indicat per les informacions turístiques anotades en unes plaquetes ficades en pedestals, vaig baixar unes escaletes i vaig entrar a un recinte que hi deia “ Cripta de la Mare de Déu de la Cova”

De cop, vaig trobar-me davant una columna que em va recordar la cripta que va dissenyar Gaudí al Park Güell de Barcelona i que va ser motiu del meu darrer escrit en el blog. En les dues columnes, curiosament i significativament, hi ha un forat.

A l'escrit anterior feia una relació de la cripta del Park Güell i la cripta del monestir de Sant Miquel de Cuixà. Sobre aquesta he de dir que és una cripta circular dita de la Nativitat o del Pessebre, amb un pilar central molt gros, on es venerava la imatge de la verge romànica de Nostra Senyora del Pessebre. Un nom relacionat amb el naixement.

Néixer de dalt; de l'Esperit? Els monestirs dedicats a Sant Miquel, originalment, sempre tenen una imatge de una verge negra.

En aquest monestir va morir l'Abat Oliba, impulsor del romànic en els Pirineus l'any 1046. En aquella època el cristianisme estava unificat; no hi havia església d'Orient (Bizanci, hel·lenística) i d'Occident (Roma).

Cripta del Park Güell de Barcelona. Foto: Jordi Salat

Una de les adulteracions que s'ha fet en el llenguatge religiós de Catalunya ha estat canviar el nom de les icones de les verges trobades en coves - verges negres com la de Montserrat i Montgrony -, que sempre s'havien dit “Nostra Senyora” per dir-los “Mare de Déu”.

Cripta de Nostra Senyora del Pessebre. Monestir de Sant Miquel de Cuixà

Això comporta una adulteració del significat ja que “senyora” va relacionada amb el “seny” i el seu aspecte masculí de “senyor”. Dir-los “marededéu” trenca aquesta filiació significativa o etimològica. En el cas de Nostra Senyora de la Mercè, patrona de Barcelona, l'adulteració és més greu ja que originalment era una verge negra, que actualment es presenta com una verge blanquejada i no es vol restituir en la seva forma original.

Acabada la visita al monestir , vaig entrar a la botiga de recordatoris -ara en diuen “souvenirs” mot francès, que ha substituït el català “recordatoris” amb el vist i plau dels

acadèmics de la llengua catalana- amb l'esperança de trobar una postal amb la imatge de la "Mare de Déu" de la Cova. O bé, el capitell que jo havia vist anys enrere amb la icona d'una verge, com la Montserrat i Montgrony ,feta escultura de pedra, ficada en el capitell d'una columna del claustre.

L'encarregada de la botiga va dir-me "aquí no hi ha hagut mai cap verge romànica".

- Tenen una cripta dedicada a Nostra Senyora de la cova – li vaig preguntar- i no tenen cap imatge d'aquesta verge?

- No hi ha hagut mai cap verge –va dir, mirant als altres visitants que feien cua per comprar el tiquet d'entrada, com volen deixar clar que allí no hi havia hagut mai cap verge , malgrat el què jo hagués dit -.

Aquí – vaig pensar- em diuen que no hi hagut cap verge, i al Park Güell diuen que era una cripta dedicada a guardar cotxes de cavalls...Qui s'ho pot creure això? Qui ens està enganyant? Què ens estan amagant?

Un poder pervers, malèfic i anti-vernaclista, al llarg del segle, ha censurat, tergiversat i prohibit la catalanitat a Catalunya; ara, tinc la sensació de que ens trobem en un procés de desconstrucció. Un procés, en el que hi participen els mateixos catalans; i, entre aquests, alguns acadèmics (civils i religiosos catòlics) de l'estructura del poder.

Mentrestant, la major part del poble català – i de Catalunya-, ho deixar fer; perquè, o bé ho ignora, o bé, amb propaganda falsària, li han rentat el cervell i li han fet creure que és veritat, allò que no ho és. I si em pregunteu "què és allò que s'està traient o buidant amb aquesta desconstrucció?" Us diré que és "la substància".

El contingut espiritual que omple i dona sentit transcendent a la vida. La dialèctica no consisteix en ser d'esquerres o de dretes; nacionalista o imperialista; capitalista o comunista; d'una religió o d'una altra; d'una ètnia o d'una altra...La dialèctica consisteix en "ser, o no-ser".

A la botiga hi havia una vitrina amb llibres; vaig mirar per a veure si hi tenien el llibre d'Alexandre Deulofeu "Sant Pere de Roda. Importància, Història i Art". El llibre on explica coses com: el monestir és una construcció dels voltants de l'any 610 relacionada amb el Papa Bonifaci IV (pàg. 7 i 30); hi foren dipositades les relíquies de Sant Pere a una cova prop del monestir (pàg.8); la construcció en forma d'opus spicatum (forma d'espiga) té un simbolisme (pàg.11-12); el pensament del bisbe Fèlix d'Urgell i l'origen dels càtars; l'origen de l'art romànic (pàg. 19) "amb Sant Pere de Roda – ens diu Deulofeu-, comença la cultura Occidental i una altra d'origen espiritual, seguint una corrent creadora que va d'Orient a Occident, partint de la cultura sumèria, iraniana, egípcia, grega, i finalment la cultura dita romànic-gòtica o Occidental que te el seu origen a Sant Pere de Roda"; "el sentiment religiós és per tant, el que dóna l'estil artístic"(pàg. 21); "la Bíblia de Sant Pere de Roda és un document molt important que es troba dipositada a la Biblioteca Nacional de París"(pàg.25);en el lloc de construcció del monestir hi hagué un temple pagà dedicat a la Venus Pirenaica (pàg. 26). No hi havia el llibre de Deulofeu.

Deulofeu l'anomena "Roda" i no pas "Rodes" com se li diu actualment.

El Mestre de Cabestany , dit així perquè era natural del municipi de Cabestany a la Catalunya Nord, és l'autor de la "desapareguda" portalada del monestir de Sant Pere de Rodes, antigament Sant Pere de Roda.

Aquest mot, "Roda" el trobem a diversos llocs de Catalunya, com és el cas de Roda de Ter , Roda de Berà o Barà.

A altres llocs, amb esglésies romàniques, també hi trobem el mot "Roda" :

La Roda (Albacete) , Roda a prop de Sevilla , Roda de Isábena , Roda de Eresma ...

Caldria preguntar-se el motiu pel qual en terres de parla castellana es fa servir el mot català "roda" i no pas el mot castellà "rueda".

Per altra banda "La Mancha" , on es troba el municipi de La Roda Albacete, es un territori agregat a Castilla, des de fan uns anys, però antigament, no era Castilla; hi ha un zona de "La Mancha" – terra que va ser marc geogràfic de la novel·la "El Quixot" de Cervantes-, que porta noms aragonesos, i per tant d'influència catalana i valenciana. La Mancha de Montearagón I, cal tenir present que fins el polític Compromís de Casp (1412), a la Corona d'Aragó, la llengua oficial, era la catalana.

El mot "roda", a quina "Roda" es refereixen? Comporta aquest nom relacionat amb l'art romànic un simbolisme relacionat amb determinada concepció religiosa?

Vet aquí un dibuix del simbolisme de "la roda" segons la tradició hermètica universal.

La roda astrològica del Zodíac amb Crist en el lloc del Sol. Cristianisme gnòstic que relaciona el concepte de Déu en tant que "Pare Celestial" amb l'astrologia, tal com es diu al Nou Testament seguit pels cristians de Jesús, a diferència - i en contraposició - al concepte de Déu atribuït a Jahvé, com es diu a l'Antic Testament seguit pels jueus de Moisès?

L'art romànic va es va originar en aquest monestir i des d'aquí es va escampar per tota Europa – tal com explica Alexandre Deulofeu-? Les seves teories no són acceptades per les autoritats oficials; un acadèmic i a monjo d'una fraternitat religiosa catalana, em va dir que no podia ser que des de Catalunya hagués influït a Llombardia. No creia aquesta teoria de Deulofeu. No obstant, va acceptar que li va fer pensar i posar dubte la seva creença, el fet que els llombards tenien un mestre d'obres, el més admirat de tots, que es deia "Mestre de Cabestany"; Cabestany és un municipi català, que està a l'actual Catalunya Nord que es troba sota administració francesa; aquest municipi està tant a prop de Sant Miquel de Cuixà i de Sant Pere de Rodes que podria anar-s'hi a peu.

Existeix una voluntat que vol convertir els monestirs que han estat centres d'espiritualitat en centres de turisme. L'important no és l'espiritualitat; ho és l'atractiu turístic. Vivim temps de prostitució; fet que comporta tergiversació i manipulació. Un gran engany i una sensació de buidor impregna les ànimes. A

Catalunya, i probablement a altres llocs del món, a més de censura es produeix una desconstrucció.

Quina Catalunya s'està desconstruint? Quina Catalunya s'està construint? S'ha perdut l'enteniment de les coses? S'ignora que s'ha perdut aquest enteniment? En el monestir de Montserrat hi ha un monument dedicat a l'Escala de l'Enteniment de Ramon Llull fet per Subirachs. Vaig anar a la botiga del monestir a comprar una postal d'aquest monument. No n'hi havia cap; no en tenien. Ara fa uns anys van voler fer-nos creure que la imatge de Nostra Senyora de Montserrat, "la Moreneta", era blanca! Qui ens està enganyant? Què ens estan amagant?

Jordi Salat
Agost 2011

Font:

Bloc VERNACLE

<http://vernaclistes.blogspot.com/2011/10/desconstruir-la-catalanitat-el-monestir.html>